

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35217
Nom	Dret internacional públic
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	7.5
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1303 - Grau en Dret	Facultat de Dret	2	Anual
1921 - Programa de Doble Titulació en ADE-Dret	Facultat de Dret	3	Anual
1922 - PDT. Dret-Ciències Polítiques	Facultat de Dret	2	Anual
1923 - PDT Dret-Criminologia	Facultat de Dret	3	Anual
1930 - Programa Doble Titul.Dret-CC Polítiques i Adm.Públ.	Facultat de Dret	2	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1303 - Grau en Dret	14 - Dret Internacional Públic	Obligatòria
1921 - Programa de Doble Titulació en ADE-Dret	4 - Assignatures obligatòries de tercer curs	Obligatòria
1922 - PDT. Dret-Ciències Polítiques	3 - Assignatures obligatòries de segon curs	Obligatòria
1923 - PDT Dret-Criminologia	4 - Assignatures obligatòries de tercer curs	Obligatòria
1930 - Programa Doble Titul.Dret-CC Polítiques i Adm.Públ.	3 - Assignatures obligatòries de segon curs	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BOU FRANCH, VALENTIN ENRIQUE	65 - Dret Internacional 'Adolfo Miaja de la Muela'

RESUM

I. INTRODUCCIÓ

Les Guies docents dels estudis de Grau inclouen informació sobre els processos d'ensenyament i d'aprenentatge d'acord amb un model dissenyat i recomanat per la Unitat d'Innovació Educativa de la Universitat de València - Estudi General, que inclou, entre altres aspectes, les competències i els resultats de l'aprenentatge.

Aquest document és la Guia docent de l'assignatura obligatòria anual de Dret internacional públic. D'acord amb el que disposa el *Protocol acadèmic i docent per als Graus de la Facultat de Dret de la Universitat de València - Estudi General* (d'ara endavant, el Protocol), pàgina 4, aquesta Guia docent l'ha elaborada l'Àrea de coneixements de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals d'aquesta Universitat i ha estat aprovada per la Comissió Acadèmica del Títol de Dret (d'ara endavant, CAT-Dret).

Aquesta Guia docent s'ha d'aplicar en tots els Grups de l'assignatura de Dret internacional públic, amb independència de quin siga el Grau o el doble Grau de la Universitat de València - Estudi General en què s'impartisca aquesta assignatura.

Cada Professor que impartisca un Grup de l'assignatura Dret internacional públic ha d'adjuntar, com a Annex a aquesta Guia docent, el *Programa d'activitats* que pretén desenvolupar en el seu Grup d'aquesta assignatura. El Programa d'activitats de cada Professor comporta un nivell elevat de concreció dels continguts d'aquesta Guia docent. En tot cas, convé assenyalar que el Protocol afirma expressament, en la pàgina 5, que "el Programa d'activitats del Professor no pot contradir la Guia docent que desenvolupa".

II. BREU RESUM DE L'ASSIGNATURA

En el *Verifica* (el *Verifica* és la nova denominació del Pla d'estudis) del Grau en Dret (pàgina 82), figura el següent:

CONTINGUTS DEL MÒDUL/MATÈRIA I OBSERVACIONS

Continguts de l'assignatura Dret internacional públic:

La societat internacional i els subjectes del Dret internacional públic. Creació i aplicació de les normes internacionals. Resolució pacífica de les controvèrsies internacionals. Funcions del Dret internacional públic.

Observacions:

Els Programes docents de cadascun dels Grups de l'assignatura Dret internacional públic s'han d'ajustar a la Guia docent que ha preparat l'Àrea de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals.

III. UBICACIÓ DE L'ASSIGNATURA EN ELS PLANS D'ESTUDI

L'assignatura Dret internacional públic s'imparteix al llarg dels dos semestres del segon curs del Grau en Dret i del doble Grau en Dret - Ciències Polítiques, així com en els dos semestres del tercer curs del doble Grau en Dret - Administració i Direcció d'Empreses (d'ara endavant, ADE) i del doble Grau en Dret - Criminologia.

Segons el Verifica del Grau en Dret de la Universitat de València - Estudi General, l'assignatura Dret internacional públic manté una vinculació especial amb assignatures diverses.

En el cas del **Grau en Dret**, cal tenir en compte que el bon coneixement dels continguts de l'assignatura Dret internacional públic resulta una premissa per a la compressió adequada de l'assignatura Institucions jurídiques de la Unió Europea. A més, les assignatures optatives Dret internacional ambiental i Dret internacional humanitari de l'itinerari *Jurídic internacional* són especialitats de l'assignatura Dret internacional públic. Finalment, cal assenyalar que l'expansió constant del contingut material de les normes internacionals ha convertit a l'assignatura Dret internacional públic en una matèria amb un marcat caràcter transversal, perquè en totes les assignatures jurídiques hi ha normes internacionals que estableixen i regulen alguns dels seus continguts.

També, en el cas del **doble Grau en Dret - ADE**, el bon coneixement dels continguts de l'assignatura Dret internacional públic resulta una premissa per a la compressió adequada de l'assignatura semestral de formació bàsica Institucions jurídiques de la Unió Europea. Cal assenyalar de nou que l'expansió constant del contingut material de les normes internacionals ha convertit l'assignatura Dret internacional públic en una matèria amb un marcat caràcter transversal, perquè en totes les assignatures jurídiques hi ha normes internacionals que estableixen i regulen alguns dels seus continguts.

Pel que fa al **doble Grau en Dret - Ciències Polítiques**, també cal assenyalar que el bon coneixement dels continguts de l'assignatura Dret internacional públic resulta una premissa per a la compressió adequada de l'assignatura obligatòria semestral Institucions i Polítiques de la Unió Europea. A més, cal destacar que els continguts de l'assignatura anual de formació bàsica Relacions i Organitzacions internacionals estan estretament vinculats amb els de l'assignatura Dret internacional públic. Les Relacions internacionals és l'estudi del medi social internacional, el coneixement de les quals ajuda a comprendre millor els caràcters definidors del Dret internacional públic. Les Organitzacions internacionals són un dels subjectes consagrats del Dret internacional públic, per això el seu coneixement en profunditat és una especialitat d'aquesta assignatura. A més a més, cal precisar que l'assignatura obligatòria semestral Drets humans i cooperació internacional és una especialitat de l'assignatura Dret internacional públic. Finalment, cal insistir de nou en el fet que l'expansió constant del contingut material de les normes internacionals ha convertit l'assignatura Dret internacional públic en una matèria amb un marcat caràcter transversal, perquè en totes les assignatures jurídiques hi ha normes internacionals que estableixen i regulen alguns dels seus continguts.

Al cap i a la fi, cal afegir que l'assignatura Dret internacional públic també s'imparteix en el **doble Grau en Dret - Criminologia**. Com en els casos anteriors, resulta adequat remarcar que el bon coneixement dels continguts de l'assignatura Dret internacional públic és una premissa per a la compressió adequada de l'assignatura semestral de formació bàsica Institucions jurídiques de la Unió Europea. A més, cal afegir que l'assignatura optativa semestral Dret internacional penal és una especialitat de l'assignatura Dret internacional públic. Novament cal assenyalar que l'expansió constant del contingut material de les normes internacionals ha convertit a l'assignatura Dret internacional públic en una matèria amb un marcat caràcter transversal, perquè en absolutament totes les assignatures jurídiques hi ha normes internacionals que estableixen i regulen alguns dels seus continguts.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

I. REQUISITS PREVIS

No n'hi ha.

II. RECOMANACIONS

Es recomana tenir un bon coneixement oral i escrit de valencià.

Es recomana assistir a les classes.

Es recomana assistir a les classes de l'assignatura Dret internacional públic en el Grup en el qual l'estudiant s'ha matriculat.

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENTATGE (RD 822/2021)

1303 - Grau en Dret

- Ser capaç de conèixer els subjectes de la societat internacional.
- Coneixement de les funcions del dret internacional públic.
- Conèixer i saber utilitzar els mecanismes d'elaboració i d'aplicació de les normes internacionals.
- Ser capaç de conèixer els mecanismes de solució pacífica de les controvèrsies internacionals.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

I. PEL QUE FA A LES COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DEL GRAU, QUAN ES CURSA L'ASSIGNATURA DRET INTERNACIONAL PÚBLIC, ELS ESTUDIANTS HAN D'ADQUIRIR LES COMPETÈNCIES SEGÜENTS:

En el Verifica del Grau en Dret (pàgines 13 i 14) s'indica que els estudiants han d'adquirir necessàriament catorze competències específiques del Grau si cursen, entre d'altres, l'assignatura Dret internacional públic.

En el Verifica també s'indica (pàgina 82) la relació de les competències específiques del Grau en Dret, amb les competències en termes de resultat d'aprenentatge (d'ara endavant, competències T.A.) de l'assignatura Dret internacional públic.

Les competències específiques del Grau en Dret que s'han d'adquirir amb l'assignatura Dret internacional públic i la seua relació amb les competències T.A. d'aquesta assignatura són les següents:

- **Competència 1:** Capacitat de reconèixer la importància del Dret com a sistema regulador de les relacions socials (en relació amb les competències T.A. núm. 2, 3 i 4);
- **Competència 2:** Capacitat de conèixer el contingut i l'aplicació de cadascuna de les branques de l'ordenament jurídic (en relació amb les competències T.A. núm. 1, 2, 3 i 4);
- **Competència 3:** Capacitat per a comprendre el caràcter unitari de l'ordenament jurídic i la necessària visió interdisciplinària dels problemes jurídics (en relació amb la competència T.A. número 2);
- **Competència 4:** Capacitat per a utilitzar els principis i valors constitucionals, el respecte dels drets humans, amb atenció especial a la igualtat entre homes i dones, la sostenibilitat i la cultura de la pau, com a eines de treball en la interpretació de l'ordenament jurídic (en relació amb la competència T.A. núm. 2);
- **Competència 5:** Capacitat per a conèixer el marc normatiu constitucional, les institucions polítiques de l'Estat i el seu funcionament (en relació amb la competència T.A. núm. 2);
- **Competència 6:** Capacitat per a conèixer el marc normatiu en l'àmbit comunitari i internacional, les institucions que el componen i el seu funcionament (en relació amb les competències T.A. núm. 1, 2 i 3);
- **Competència 7:** Capacitat per al maneig de les fonts jurídiques (legals, jurisprudencials i doctrinals) (en relació amb la competència T.A. núm. 3);
- **Competència 8:** Capacitat de llegir i interpretar textos jurídics (en relació amb la competència T.A. núm. 3);
- **Competència 9:** Capacitat per a comunicar-se correctament de forma oral i escrita en l'àmbit jurídic (en relació amb la competència T.A. núm. 3);
- **Competència 10:** Capacitat d'anàlisi dels problemes jurídics i de síntesi en el seu plantejament i resolució (en relació amb la competència T.A. núm. 3);
- **Competència 11:** Capacitat d'adquirir una consciència crítica en l'anàlisi de l'ordenament jurídic i de desenvolupar la dialèctica jurídica (en relació amb la competència T.A. núm. 3);
- **Competència 12:** Capacitat per a adquirir els coneixements bàsics d'argumentació jurídica (en relació amb la competència T.A. núm. 4);
- **Competència 13:** Capacitat per a utilitzar les noves tecnologies de la informació i comunicació en l'obtenció i la selecció de la informació jurídica (en relació amb la competència T.A. núm. 3);
- **Competència 14:** Capacitat de negociació i de conciliació (en relació amb la competència T.A. núm. 4).

II. PEL QUE FA A LES COMPETÈNCIES GENERALS DEL GRAU, QUAN ES CURSA L'ASSIGNATURA DRET INTERNACIONAL PÚBLIC, ELS ESTUDIANTS HAN D'ADQUIRIR LES COMPETÈNCIES SEGÜENTS:

De les competències generals del Grau previstes en el Verifica del Grau en Dret (pàgines 10-11), si els estudiants cursen, entre d'altres, l'assignatura Dret internacional públic, han d'adquirir les competències generals següents:

- 1) Capacitat per a buscar, localitzar, analitzar i seleccionar correctament les diferents fonts d'informació jurídica.
 - 2) Capacitat d'anàlisi i síntesi en la comprensió dels textos legals, jurisprudència i doctrina.
 - 3) Capacitat per a prendre decisions amb arguments jurídics.
 - 4) Capacitat per a desenvolupar un raonament crític.
- Capacitat per a desenvolupar un aprenentatge autònom.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Comunitat internacional i Dret internacional

PART PRIMERA: L'ORDENAMENT JURÍDIC INTERNACIONAL

TEMA 1: COMUNITAT INTERNACIONAL I DRET INTERNACIONAL

1.- La Comunitat internacional: evolució històrica i configuració actual. 2.- Incidència de l'estructura de la Comunitat internacional en l'ordenament jurídic internacional. 3.- Concepte i caràcters del Dret internacional públic.

2. Els processos de creació del Dret internacional

PART SEGONA: LA CREACIÓ DEL DRET INTERNACIONAL

TEMA 2: ELS PROCESSOS DE CREACIÓ DEL DRET INTERNACIONAL

1.- Les fonts formals i altres processos de creació del Dret internacional. 2.- El costum internacional: concepte, elements i classes. 3.- Els principis generals de Dret. 4.- Els actes unilaterals dels Estats; la quiescència i l'estoppel. 5.- Els actes normatius de les Organitzacions internacionals. 6.- La codificació del Dret internacional.

3. Els tractats internacionals

TEMA 3: ELS TRACTATS INTERNACIONALS

1.- La Convenció de Viena sobre el Dret dels Tractats de 1969: a) Celebració i entrada en vigor dels tractats; b) Les reserves als tractats; c) Observança, aplicació i interpretació dels tractats; d) Esmena i modificació dels tractats; e) Nullitat, terminació i suspensió de l'aplicació dels tractats; f) Dipòsit, registre i publicació dels tractats. 2.- La celebració de tractats en el Dret espanyol.

4. La personalitat internacional

PART TERCERA: ELS SUBJECTES DEL DRET INTERNACIONAL

TEMA 4: LA PERSONALITAT INTERNACIONAL

1.- Significat i adquisició de la personalitat jurídica internacional. 2.- Subjectes consagrats: els Estats i les Organitzacions internacionals. 3.- Subjectes controvertits: entitats polítiques i entitats religioses. 4.- Altres actors internacionals: les empreses multinacionals i les organitzacions no governamentals. 5.- La condició de l'individu en el Dret internacional.

5. L'Estat com a subjecte del Dret internacional

TEMA 5: L'ESTAT COM A SUBJECTE DEL DRET INTERNACIONAL

1.- L'Estat i els seus elements constitutius. 2.- La sobirania de l'Estat i els seus corollaris: igualtat, no intervenció i immunitat sobirana. 3.- La dinàmica de l'Estat: a) identitat i continuïtat de l'Estat; b) naixement de nous Estats: el reconeixement d'Estats; c) transformacions polítiques: el reconeixement de Governos; d) transformacions territorials: la successió d'Estats.

6. Els òrgans estatals encarregats de les relacions internacionals

TEMA 6: ELS ÒRGANS ESTATALS ENCARREGATS DE LES RELACIONS INTERNACIONALS

1.- La representació de l'Estat en les relacions internacionals: el Cap de l'Estat, el Cap del Govern i el Ministre d'Affers Estrangers. 2.- Les relacions diplomàtiques: Missions Diplomàtiques, Missions Especials i Representacions davant d'Organismes i Conferències Internacionals. 3.- Les relacions consulars.

7. L'Organització de les Nacions Unides (ONU)

TEMA 7: L'ORGANITZACIÓ DE LES NACIONS UNIDES (ONU)

1.- Antecedents i creació de l'ONU: la Carta de les Nacions Unides. 2.- Propòsits i principis de l'Organització. 3.- La condició de Membre de l'ONU. 4.- Els òrgans de les Nacions Unides. 5.- Reforma i revisió de la Carta de les Nacions Unides. 6.- Els organismes especialitzats de les Nacions Unides.

8. Les competències de l'Estat sobre el territori

PART QUARTA: LA REGULACIÓ INTERNACIONAL DE LES COMPETÈNCIES DE L'ESTAT

TEMA 8: LES COMPETÈNCIES DE L'ESTAT SOBRE EL TERRITORI

1.- La sobirania territorial de l'Estat. 2.- Títols d'adquisició del territori. 3.- Les fronteres i les relacions de veïnat. 4.- Règims territorials especials.

9. Les competències de l'Estat sobre els espais marins i sobre l'espai aeri

TEMA 9: LES COMPETÈNCIES DE LESTAT SOBRE ELS ESPAIS MARINS I SOBRE L'ESPAI AERI

1.- Competències de l'Estat sobre els espais marins: a) La Convenció de les Nacions Unides sobre el Dret del Mar de 1982; b) El règim dels espais marins sota la jurisdicció de l'Estat riberec; c) El règim dels espais marins fora dels límits de la jurisdicció nacional. 2.- Competències de l'Estat sobre l'espai aeri.

10. Les competències de l'Estat sobre altres espais d'interés internacional

TEMA 10: LES COMPETÈNCIES DE LESTAT SOBRE ALTRES ESPAIS D'INTERÈS INTERNACIONAL

1.- Les vies d'aigua internacionals. 2.- Els espais polars: l'Àrtic i l'Antàrtica. 3.- L'espai ultraterrestre.

11. Les competències de l'Estat sobre les persones

TEMA 11: LES COMPETÈNCIES DE LESTAT SOBRE LES PERSONES

1.- Aspectes generals: les competències de l'Estat sobre els seus nacionals. 2.- La protecció diplomàtica: a) Concepte i caràcters; b) Condicions per a exercir-la; c) Distinció de figures afins; d) La protecció diplomàtica en el Dret espanyol. 3.- Les competències de l'Estat sobre els estrangers. 4.- Règims especials: asil i refugi.

12. El manteniment de la pau i de la seguretat internacionals

PART CINQUENA: ALTRES FUNCIONS FONAMENTALS DEL DRET INTERNACIONAL

TEMA 12: EL MANTENIMENT DE LA PAU I DE LA SEGURETAT INTERNACIONALS

1.- La prohibició de l'amenaça o l'ús de la força. 2.- La legítima defensa. 3.- El sistema de manteniment de la pau i de la seguretat internacionals en la Carta de l'ONU. 4.- Les Operacions per al Manteniment de la Pau.

13. La protecció internacional dels Drets Humans

TEMA 13: LA PROTECCIÓ INTERNACIONAL DELS DRETS HUMANS

1.- La protecció internacional dels Drets Humans en l'àmbit universal: l'obra de les Nacions Unides. 2.- La protecció internacional dels Drets Humans en l'àmbit regional: especial referència a l'obra del Consell d'Europa. 3.- La protecció de les víctimes dels conflictes armats.

14. La protecció internacional del medi ambient

TEMA 14: LA PROTECCIÓ INTERNACIONAL DEL MEDI AMBIENT

1.- El Dret Internacional del Medi Ambient: caràcters específics. 2.- Principis fonamentals del Dret Internacional del Medi Ambient. 3.- Medi ambient i Desenvolupament: el Desenvolupament Sostenible.

15. L'aplicació del Dret internacional en el Dret intern

PART SISENA: L'APLICACIÓ DEL DRET INTERNACIONAL

TEMA 15: L'APLICACIÓ DEL DRET INTERNACIONAL EN EL DRET INTERN

1.- Les relacions entre el Dret internacional i el Dret intern. 2.- La integració de les normes internacionals en el Dret intern: referència al cas espanyol. 3.- Els conflictes entre el Dret internacional i el Dret intern: referència al cas espanyol.

16. La responsabilitat internacional de l'Estat

TEMA 16: LA RESPONSABILITAT INTERNACIONAL DE L'ESTAT

1.- Aspectes generals: la institució de la responsabilitat internacional. 2.- La responsabilitat internacional per fets il·lícits: a) Atribució d'un comportament a l'Estat; b) Violació d'una obligació internacional; c) Circumstàncies que exclouen la il·licitud; d) Conseqüències de la responsabilitat: la reparació i les seues formes. 3.- La responsabilitat per les conseqüències perjudicials d'actes no prohibits.

17. Els mecanismes per a assegurar l'aplicació del Dret internacional

TEMA 17: ELS MECANISMES PER A ASSEGURAR L'APLICACIÓ DEL DRET INTERNACIONAL

1.- Aspectes generals: aplicació ordinària i aplicació forçosa. 2.- Les respostes unilaterals: a) Les mesures de retorsió; b) Les contramesures. 3.- Les respostes institucionals: a) Les mesures d'ailament; b) Les sancions internacionals; c) La repressió dels crims internacionals.

18. La solució pacífica de les controvèrsies internacionals: els mitjans de solució polítics

TEMA 18: LA SOLUCIÓ PACÍFICA DE LES CONTROVÈRSIES INTERNACIONALS: ELS MITJANS DE SOLUCIÓ POLÍTICS

1.- Les controvèrsies internacionals i la solució per mitjans pacífics. 2.- Els mitjans de solució polítics: negociació, bons oficis, mediació, investigació, conciliació i recurs a organismes o acords regionals. 3.- La solució pacífica de controvèrsies per les Nacions Unides.

19. La solució pacífica de les controvèrsies internacionals: els mitjans de solució jurisdiccionals**TEMA 19: LA SOLUCIÓ PACÍFICA DE LES CONTROVÈRSIES INTERNACIONALS: ELS MITJANS DE SOLUCIÓ JURISDICCIONALS**

1.- Larranjament jurisdiccional de les controvèrsies internacionals. 2.- Larbitratge internacional: orígens, característiques i funcionament. 3.- Larranjament judicial internacional: a) La Cort Internacional de Justícia: organització, funció contenciosa i funció consultiva; b) Altres tribunals internacionals.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	75,00	100
Estudi i treball autònom	72,00	0
Preparació de classes de teoria	36,00	0
TOTAL	183,00	

METODOLOGIA DOCENT**METODOLOGIA DOCENT PER LA DOCÈNCIA PRESENCIAL**

Les *classes teòriques* tenen una durada de 38 hores, estructurades en sessions de 100 i de 50 minuts de docència presencial efectiva. Les classes teòriques estan considerades com una de les activitats formatives que integren la docència presencial. Això significa que, per a realitzar-les, hi han de ser presents tant el Professor com els estudiants. No és possible, en conseqüència, que cap Professor impartsca les classes teòriques de manera virtual.

En la primera sessió de classes teòriques, cada Professor ha de fer una introducció sobre el contingut de les diverses activitats formatives que té planificades (es consideren *activitats formatives* les classes teòriques, les classes aplicades, les activitats complementàries i els exàmens, les activitats dirigides i el treball autònom. Totes i cadascuna d'aquestes activitats s'expliquen amb caràcter general en aquest epígraf de la Guia docent), el cronograma corresponent, així com el sistema d'avaluació que ha de seguir. Per a això, és imprescindible que els estudiants porten al primer dia de classe tant aquesta Guia docent de l'assignatura Dret internacional públic, com l'Annex en què s'inclou el Programa d'activitats que el Professor ha planificat per al seu Grup. Ambdós documents es trobaran disponibles en l'Aula Virtual i en la pàgina web del Departament de Dret Internacional *Adolfo Miaja de la Muela*.

En la resta de sessions que es dediquen a les classes teòriques, cada Professor explicarà el Programa docent de l'assignatura Dret internacional públic (reproduït *supra*, en l'epígraf 6). En les classes teòriques no s'ha d'explicar la totalitat dels epígrafs que formen part dels diversos temes del Programa docent, sinó només les idees fonamentals de cada tema. Tanmateix, cal subratllar que el que és objecte d'avaluació en l'anomenada *prova global* (vegeu *infra*, l'epígraf 9) és la totalitat del Programa docent i no sols les idees bàsiques que s'hagen explicat a les classes teòriques.

En les classes teòriques, cada Professor utilitzarà la metodologia que estime més apropiada, i serà normal la combinació de diversos mètodes didàctics. Amb caràcter excepcional (no hi ha temps per a més) es poden impartir algunes lliçons magistrals, estructurar les classes teòriques a partir dels dubtes o les preguntes que plantegen els estudiants, realitzar comentaris individuals o en grup de textos jurídics, etc.

Les **classes aplicades**, amb una durada de 25 hores, també estan considerades com una de les activitats formatives que integren la docència presencial. Això significa de nou que, per a realitzar-les, hi han de ser presents tant el Professor com els estudiants. No és possible, en conseqüència, que cap Professor impartisca les classes aplicades de manera virtual.

Les classes aplicades són similars a les antigues *classes pràctiques*. Segons el Protocol (pàgina 6) en estes classes se fan *activitats aplicades* o activitats que utilitzen metodologies actives d'ensenyament-aprenentatge: estudi de casos, resolució de problemes, pràctiques d'ordinador, aprenentatge basat en problemes, simulacions...

Les **activitats complementàries i exàmens** són l'última activitat formativa considerada com a docència presencial. Això significa de nou que, per a realitzar-les, hi han de ser presents tant el Professor com els estudiants. No és possible, en conseqüència, que cap Professor realitze les activitats complementàries i exàmens de manera virtual.

Les **activitats complementàries**, amb una durada prevista de vuit hores, són una novetat que s'ha introduït en els estudis de Grau que s'han de fer obligatòriament en cada Grup d'una assignatura. Les activitats complementàries poden ser específiques d'un Grup de l'assignatura Dret internacional públic; poden ser comunes a diversos o a tots els Grups d'aquesta assignatura, i, fins i tot, pot arribar a ser una activitat complementària coordinada per a totes les assignatures del curs del Grau en què s'impartisca l'assignatura Dret internacional públic.

L'expressió activitats complementàries és massa àmplia. Les activitats complementàries poden consistir en l'organització de seminaris de coordinació, metodològics o sobre un tema o problema concret de l'assignatura; l'assistència a conferències; les visites a llocs d'interès per a l'assignatura; tutories col·lectives; etc. Com a regla general, les activitats complementàries es fan a la mateixa aula en què s'imparteixen les classes teòriques i les classes aplicades. Tanmateix, es poden fer en una altra aula (cada Grup disposa d'una altra aula un matí o vesprada a la setmana fora de l'horari lectiu; aquesta aula està reservada per a les activitats complementàries de totes les assignatures d'un mateix Grup i solen tenir una capacitat major, per exemple, per a organitzar una conferència que siga una activitat complementària comuna per a dues o més assignatures del mateix curs, o per a dos o més Grups de la mateixa assignatura) i, fins i tot, fora de les aules (p. ex., visita organitzada a la Biblioteca Dipositària de les Nacions Unides). Si cap Professor necessita utilitzar aquesta aula, s'ha de posar en contacte amb el Coordinador corresponent del Grau o doble Grau. En tot cas, en tots els Grups de l'assignatura Dret internacional públic s'ha de fer obligatòriament una activitat complementària comuna, que consisteix en la introducció al **maneig de la base de dades de l'Organització de les Nacions Unides (ONU)**.

Pel que fa al que normalment anomenem *els exàmens* (que, entre les dues convocatòries oficials no poden superar les quatre hores de durada), en aquest epígraf cal avançar-ne unes idees breus, que es desenvoluparan més detalladament *infra*, en l'epígraf 9 d'aquesta Guia docent.

Els estudis de Grau han introduït canvis importants respecte del sistema d'avaluació que se seguia en les antigues Llicenciatures. La qualificació definitiva de l'assignatura resulta d'un sistema mixt d'avaluació de l'aprenentatge, en el qual es combina una prova global sobre el Programa docent de l'assignatura (el que fins ara s'ha denominat com a examen final) complementada amb un sistema d'avaluació contínua, que abasta l'avaluació del treball realitzat per l'estudiant en tres activitats formatives diferents: les classes aplicades; les activitats complementàries i les activitats dirigides.

Les **activitats dirigides** estan considerades com una activitat no presencial (no es fan a les aules, ni el Professor hi són presents per a realitzar-les). Són, tanmateix, activitats dirigides pel Professor corresponent. Consisteixen en el treball que cada estudiant ha de fer pel seu compte abans de cada classe teòrica (resums o esquemes del tema, respostes a qüestionaris de cada tema...), en concepte de preparació i que ha de lliurar al Professor corresponent. Per això els treballs escrits que els estudiants realitzen actualment s'anomenen *lliuraments*.

Cadascun dels lliuraments corresponents als 19 temes del Programa docent implica, de mitjana, una hora i 53 minuts de treball per a l'estudiant en concepte d'activitats dirigides, la qual cosa significa que el total de temps dedicat a la realització dels 19 lliuraments és de 36 hores de treball per a l'estudiant.

El **treball autònom** està considerat com una activitat no presencial i no dirigida. Això significa que els estudiants l'han de fer de manera autònoma, sense que siga present el Professor responsable de l'assignatura i sense que el Professor dirigisca o controle que efectivament s'està fent aquesta activitat.

L'expressió treball autònom fa referència al treball que l'estudiant realitza de manera individual, fora de l'aula i sense la direcció del Professor. Són sessions en què els estudiants estudien i memoritzen els continguts del Programa docent que figura en aquesta Guia docent (reproduït *supra*, en l'epígraf 6), destinades a adquirir els coneixements, les competències i les habilitats necessaris per a superar amb èxit l'assignatura Dret internacional públic.

Tenint en compte que en l'assignatura Dret internacional públic s'imparteixen, en principi, 36 hores de classes teòriques (més les dues primeres hores dedicades a la introducció i presentació de l'assignatura), s'ha calculat que cada hora de classe teòrica suposa, de mitjana, dues hores d'estudi i de memorització dels continguts d'aquesta assignatura, cosa que determina que la durada total de les hores de treball autònom previstes són 72 hores.

AVALUACIÓ

El sistema d'avaluació

Cada professor podrà indicar en l'annex a la seua guia docent l'existència de qualsevol requisit mínim per a aprovar l'assignatura (ja siga en relació amb la prova global o amb l'avaluació contínua). En cas de no establir-se cap requisit mínim en l'annex, s'entendrà que no s'exigeix mínim necessari en la prova global o en l'avaluació contínua per a aprovar l'assignatura.

A-Prova/s escrita/s i/o orals, consistents en un o diversos exàmens que podran ser de tipus objectiu, incloure qüestions teòricopràctiques i/o problemes.

B-Avaluació contínua de cada estudiant, basada en l'assistència regular i participació activa en les activitats presencials proposades, com ara la realització pràctica o la participació en tallers, l'elaboració i/o lliurament de treballs, memòries/informes i/o presentacions orals sobre tals activitats, de manera individual o col·lectiva, tot això prenent en consideració el grau d'implicació i esforç del/ l'alumne/a en el procés d'ensenyament –aprenentatge i les habilitats i actituds mostrades durant el desenvolupament d'aquestes activitats.

C- Avaluació contínua de cada estudiant, basada en l'assistència de l'estudiant a seminaris o visites a institucions; i, en el seu cas, lliurament de treballs, memòries, informes i/o presentacions orals sobre l'activitat realitzada, de manera individual o col·lectiva, tot això prenent en consideració el grau d'implicació i esforç del/ l'alumne/a en el procés d'ensenyament-aprenentatge i les habilitats i actituds mostrades durant el desenvolupament d'aquesta activitat.

Ponderació

La prova global s'ha de valorar entre un 50% i un 70% de la nota final de l'assignatura, mentre que el conjunt d'activitats d'avaluació contínua s'ha de valorar en la proporció restant

REFERÈNCIES

Bàsiques

- ABELLÁN HONRUBIA, V., *Nocions bàsiques de Dret Internacional*, Barcelona, Editorial Universidad de Barcelona, 2005.
- CASSESE, A., *International Law*, 2nd ed., 2004.
- DÍEZ DE VELASCO, M., *Instituciones de Derecho Internacional Público*, 17^a ed., Madrid, Tecnos, 2010, 1176 pàgines.
- JUSTE RUIZ, J.; CASTILLO DAUDÍ, M.; BOU FRANCH, V., *Lecciones de Derecho Internacional Público*, Valencia, Tirant lo Blanch, 2011.

Complementàries

- ANDRÉS SÁENZ DE SANTAMARÍA, P., Sistema de Derecho Internacional Público, 1ª ed., Madrid, Civitas, 2011, 642 páginas.
- CRAWFORD J., Bownlie´s Principles of Public International Law , Oxford University Press, 9th edition, 2019.
- BOU FRANCH, V., Recopilación de textos de Derecho Internacional Público, 1ª ed., Valencia, Tirant lo Blanch, 2009, 710 páginas.
- CARRILLO SALCEDO, J. A., Curso de Derecho Internacional Público, Madrid, Tecnos, 1991.
- CARRILLO SALCEDO, J. A., El Derecho internacional en perspectiva histórica, 1ª ed., Madrid, Tecnos, 1997.
- CARRILLO SALCEDO, J. A., Soberanía de los Estados y derechos humanos en el Derecho internacional, 2ª ed., Madrid, Tecnos, 2001, 192 páginas.
- CASANOVAS Y LA ROSA, O.; RODRIGO, J. A., Casos y textos de Derecho Internacional Público, 6ª ed., Madrid, Tecnos, 2010, 992 páginas.
- DÍEZ DE VELASCO, M., Las Organizaciones internacionales, 16ª ed., Madrid, Tecnos, 2010, 952 páginas.
- FERNÁNDEZ DE CASADEVANTE ROMANÍ, C., Derecho internacional público, 1ª ed., Paracuellos del Jarama (Madrid), Dilex, 2003, 252 páginas.
- FERNÁNDEZ TOMÁS, A. et al, Lecciones de Derecho internacional público, 1ª ed., Valencia, Tirant lo Blanch, 2011, 470 páginas.
- GONZÁLEZ CAMPOS, J. D.; SÁNCHEZ RODRÍGUEZ, L. I.; ANDRÉS SÁENZ DE SANTAMARÍA, P., Curso de Derecho Internacional Público, 4ª ed. revisada, Madrid, Thomson-Civitas, 2008, 1140 páginas.
- GUTIÉRREZ ESPADA, C.; CERVELL HORTAL, M. J., Derecho internacional público, 1ª ed., Murcia, Diego Marín Librero, 2009.
- GUTIÉRREZ ESPADA, C.; CERVELL HORTAL, M. J., ¿Qué es el Derecho internacional? ¿Y la Unión Europea?, 1ª ed., Murcia, Diego Marín Librero, 2010, 278 páginas.
- JIMÉNEZ PIERNAS, C. (dir.), Introducción al Derecho Internacional Público. Práctica de España y de la Unión Europea, 1ª ed., Madrid, Tecnos, 2011.
- MARIÑO MENÉNDEZ, F. M., Derecho Internacional Público (Parte General), 4ª ed. revisada, Madrid, Editorial Trotta, 2005, 694 páginas.
- PASTOR RIDRUEJO, J. A., Curso de Derecho Internacional Público y de Organizaciones Internacionales, 14ª ed., Madrid, Tecnos, 2010, 832 páginas.
- REMIRO BROTONS, A. et al., Derecho Internacional. Curso general, 1ª ed., Valencia, Tirant lo Blanch, 2010, 877 páginas.
- RODRÍGUEZ CARRIÓN, A., Lecciones de Derecho Internacional Público, 6ª ed., Madrid, Tecnos, 2006.

- SHAW M. N., *International Law*, Cambridge University Press, 8th edition, 2018.
- TRUYOL SERRA, A., *Historia del Derecho internacional público* (Versión española de P. García Picazo), Madrid, Tecnos, 1998.
- GAETA P. / VIÑUALES J./ ZAPPALÁ S., *Cassese's International Law*, Oxford University Press, 3rd edition, August 2020.

